

Περιεχόμενα

Πρόλογος	13
Parascriptum	17
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	19

Μέρος Πρώτο
ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΟΜΕΤΡΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

<i>Διεπιστημονικές προσεγγίσεις μίας φεουδαλικής κοινωνίας</i>	27
1.1 Δημο-οικονομία και ιστορία του αγροτικού χώρου	28
1.2 Παρατηρήσιμα γεγονότα και πραγματικότητες στις αγροτικές κοινωνίες	35
1.3 Προσεγγίσεις για το στάδιο του φεουδαλισμού	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

<i>Πολιτειογραφίας υπολογισμοί και υποδείγματα μελέτης του χώρου</i>	55
2.1 Η ανάγκη της μέτρησης και οι πραγματικότητες	55
α. Περί της μέτρησης	55
β. Ο «μαύρος αριθμός»	59
2.2 Διαπιδύσεις του πνεύματος των στατιστικών μετρήσεων	61
2.3 Όρια, πρακτικές και παράμετροι υπολογισμού του αγροτικού οικιστικού πλέγματος	69
α. Το περίγραμμα της σχετικής συζήτησης	69
β. Η συγκέντρωση των καλλιεργειών στο χώρο	72

γ. Η καμπύλη Lorenz, ο συντελεστής Gini και η μελέτη των χωρικών δομών	75
δ. Το χωριό από αντικείμενο έρευνας σε αντικείμενο υπολογισμού	77
ε. Τύποι αγροτικής οικογένειας και συγκριτική γεωοικονομική	80
στ. Οι λογιστικοί υπολογισμοί της αγροτικής οικογένειας	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1^{ου} ΜΕΡΟΥΣ	
<i>N.B. Καβούρ, «'Η Πολιτειογραφία, ήτοι περι τῆς πολιτειογραφικῆς ἐπιστήμης σύντομος διατριβή»</i>	91

Μέρος Δεύτερο

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΝΟΜΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΗΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

<i>Το κερκυραϊκό αγρόκτημα: κοινωνική οργάνωση και οικονομική εκμετάλλευση</i>	107
3.1 Περί του «μεταβολισμού» του εδάφους σε αγρόκτημα	107
α. Χωρικός και καλλιεργητής	107
β. Ο θεσμός του αγροκτήματος: η οικονομία απέναντι στο αγροτικό δίκαιο	110
γ. Η «Φεουδαλική οικονομία» των Ιονίων Νήσων	112
3.2 Η τιμαριωτική γη της Κέρκυρας	117
3.3 Μακροχρόνιες δημοσιονομικές ρυθμίσεις των τιμαρίων	123
3.4 Προς μία τυπολογία της νομής και κατοχής της γης	128
α. Κυριότητα και καρποί	128
β. Η οικονομική και κοινωνική ανακύκλωση του κερκυραϊκού κτήματος	129

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2^{ου} ΜΕΡΟΥΣ

<i>Κείμενα περί τιμαρίων</i>	137
α. Βιβλιογραφικό σημείωμα	137
β. Επιλογή κειμένων in extenso	138

Κείμενο 1 ^ο : Α. Ίδρωμένου, «Περί τῆς ἐν Ἑπτανήσῳ ἀφομοιώσεως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου καὶ περὶ τῶν πηγῶν του Ἴονίου Δικαίου»	139
Κείμενο 2 ^ο : Μ. Πολυλάς, «Νύξεις τινές περὶ τῶν ἐν Κερκύρα συγκρατειῶν καὶ κανισκευσιῶν»	160
Κείμενο 3 ^ο : G. Marcoran, « <i>Precis et esprit de la question agricole de Corfu</i> »	179
Κείμενο 4 ^ο : Ί. Τουρλινοῦ, «Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος τῆς Νήσου Κερκύρας»	194
Κείμενο 5 ^ο : «Αἰτιολογικὴ Ἐκθεσις ἐπὶ του νομοσχεδίου περὶ βαθμιαίας ἐκκαθαρίσεως τῶν κτηματικῶν καὶ ὑποθηκικῶν σχέσεων ἐν Κερκύρα»	214

Μέρος Τρίτο

ΜΕΤΑΞΥ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

<i>Ἀνθρώποι καὶ φυσικὸ προϊόν ἐνός Τιμαρίου</i>	255
4.1 Ο εντοπισμός ἐνός Τιμαρίου	255
4.2 Τα ἀνθρωπομετρικὰ χαρακτηριστικὰ του Τιμαρίου	259
4.3 Το εἰσόδημα του δικαιώματος κυριότητος	268
α. Εἰσοδήματα οἰκισμῶν ἀπὸ βιομηχανικούς καρπούς	271
β. Εἰσοδήματα οἰκισμῶν ἀπὸ φυσικούς καρπούς	276
γ. Ἡ σχέση καὶ το ἀθροισμα του τεκμαρτοῦ προϊόντος βιομηχανικῶν καὶ φυσικῶν καρπῶν	282

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

<i>Ἀνθρώποι καὶ φυσικὸ προϊόν του ἀγροτικοῦ οἰκιστικοῦ πλέγματος</i>	287
5.1 Δικαικὲς συγκαλύψεις καὶ στατιστικὲς ἐνοποιήσεις	287
5.2 Ἡ διαμερισματικὴ κατανομή των οἰκογενειῶν στο ἀγροτικὸ οἰκιστικὸ πλέγμα	293
5.3 Δομὴ πληθυσμοῦ καὶ ἐργασίας σε ἐπίπεδο οἰκισμοῦ	301
5.4 Διαμερισματικὴ δομὴ πληθυσμοῦ καὶ ἐργασίας	308

α. Η κατανομή των οικογενειών	308
β. Διαμερισματική έλξη και άπωση του πληθυσμού	313
γ. Η δομή της εργασίας στον αγροτικό χώρο	318
5.5 Το ανθρώπινο ισοζύγιο στον αγροτικό χώρο	332
5.6 Η συγκέντρωση των καλλιεργειών στους αγροτικούς οικισμούς	349
α. Η σχέση εκμετάλλευσης ανάμεσα σε ελιά και αμπέλι	350
β. Η σχέση καλλιεργειών μεταξύ διαμερισμάτων	352
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	
<i>Από την ύπαιθρο στην πόλη</i>	359
6.1 Οι προκλήσεις της θεωρίας και η στατιστική	359
6.2 Η κοινωνική δομή	362
6.3 Η θέση της πόλης, οι «βιομηχανικοί» και οι «φυσικοί» καρποί	373
α. Υποθέσεις εργασίας από τη θεωρία της προσόδου θέσης εκμετάλλευσης του von Thünen	375
β. Κατανομή αγροτικών εκμεταλλεύσεων	380
ΑΝΤΙ ΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
<i>Προσέγγιση του Ενεργού Πληθυσμού και του Αγροτικού Προϊόντος της Κέρκυρας (1830)</i>	385
α. Πληθυσμός και Αγροτική Παραγωγή: περιφερειακό και διεθνές δημο-οικονομικό ζήτημα της ιστορίας	385
β. Ο ενεργός πληθυσμός	389
γ. Η παραγωγικότητα στη γεωργία	395
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3^{ου} ΜΕΡΟΥΣ	
<i>Η βασική πηγή των στατιστικών αναλύσεων</i>	405
1. Τα δεδομένα της στατιστικής 1830-1832	405
1.1 Περί της φερεγγυότητας της πηγής	405
1.2 Η δημιουργία και η δομή της πηγής	406
1.3 Προβλήματα εννοιών και μετρήσεων	413
1.4 Οι οικισμοί της Κέρκυρας στη στατιστική του 1830-32	415
2. Ο αριθμός των οικογενειών στην Κέρκυρα το 1831	420
2.1 Οι οικογένειες στο Νησί	420
2.1 Οι οικογένειες στην ύπαιθρο	420

3. Η δομή του πληθυσμού στην πόλη και την ύπαιθρο	424
3.1 Η πόλη και οι περιαστικοί οικισμοί	424
3.2 Οι οικισμοί της υπαίθρου	426
4. Ο οικονομικός χώρος του Νησιού	440
4.1 Η πόλη και οι περιαστικοί οικισμοί	440
4.2 Ο αγροτικός χώρος	441
5. Το ζωικό κεφάλαιο του Νησιού	449
5.1 Η πόλη και οι περιαστικοί οικισμοί	449
5.2 Οι αγροτικοί οικισμοί	449
6. Η αγροτική παραγωγή	454
6.1 Η πόλη και οι περιαστικοί οικισμοί	454
6.2 Οι αγροτικοί οικισμοί	455
7. Το επιχείρημα του <i>γεωργού</i> του <i>πραγματευτή</i> και του <i>τεχνίτη</i>	471
7.1 Τα επιχειρήματα στην πόλη και τους περιαστικούς οικισμούς	471
7.2 Τα επιχειρήματα στην ύπαιθρο	471
8. Οι τιμές των αγροτικών προϊόντων	479
9. Στοιχεία δευτερογενών επεξεργασιών	480
9.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά των αγροτικών οικισμών	480
9.2 Συμμετοχή στην απασχόληση ανά οικισμό	484
9.3 Αποδόσεις καλλιεργειών	492
9.4 Βιομηχανικοί καρποί σε δραχμές	505
9.5 Κατανομή συνολικής εκμεταλλεύσιμης επιφάνειας και αριθμού οικογενειών ανά οικισμό το 1830	509
ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	513
ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	527
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	529
ΣΧΗΜΑΤΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	533
ΧΑΡΤΕΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	534
ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ	535
ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ	537